

ק"פ 9331/04/17 - אמיר סעד נגד אלי גרוס

בית משפט השלום בכפר סבא

ק"פ 9331-04-17 גרוס נ' סעד

לפני כבוד השופט אביב שרון
המבקש/הנאשם
נגד
המשיב/הקובל
אמיר סעד ע"י ב"כ עו"ד שי דרור
אלי גרוס ע"י ב"כ עו"ד חיים משעלי

החלטה

1. לפניי בקשה לפיצוי נאשם בהתאם לסעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

הקובלנה הפלילית והשתלשלות העניינים

2. ביום 29.1.17 הגיש הקובל תלונה במשטרה כנגד הנאשם בגין חשד לעבירות **הסגת גבול כדי לעבור עבירה** לפי לסעיף 447(א)(1) לחוק העונשין; **והיזק בזדון** לפי סעיף 452 לחוק.

על פי עובדות הקובלנה, בעת הרלוונטית התגוררו הקובל ורעייתו בבית פרטי דו משפחתי בכפר סבא בצמוד לביתו של הנאשם ומשפחתו. מצפון לביתם של הקובל והנאשם חצר מוקפת חומה כאשר חלקה המזרחי של החצר, הצמוד לביתו של הקובל, בחזקתו, וחלקה המערבי של החצר, הצמוד לבית הנאשם, בחזקת הנאשם. בין החצרות חומה בגובה 154 ס"מ. במועדים שונים טרם הגשת הקובלנה הטרידו הנאשם ומשפחתו את הקובל ורעייתו באמצעות השמעת רעשים מביתם ו/או מחצרם, ועל כן פנו הקובל ורעייתו לנאשם בבקשות לפסקת מטרדי הרעש.

ביום 25.11.16, משלא הועילו הפניות, הגיש הקובל תלונה כנגד הנאשם בגין מטרדי הרעש האמורים. ביום 7.12.16 פנה הקובל לנאשם, באמצעות בא כוחו, במכתב התראה טרם נקיטת הליכים ובמסגרתו הודיע לנאשם אודות הגשת התלונה במשטרה. בתגובה, ביום 11.12.16, הגיש הנאשם תלונת שווא במשטרה נגד הקובל ורעייתו זאת לאחר שגמלה בליבו החלטה להפחיד את הקובל ורעייתו ו/או לפגוע בנכסיהם.

במועד שאינו ידוע לקובל, בין התאריכים 16.12.16 - 20.1.17, עמד הנאשם בחצרו, סמוך לחומת ההפרדה, ריסס ו/או שפך חומר כימי רעיל על עשרה שיחים ועצי פרי המצויים בחצר הקובל וכתוצאה מכך נהרסה הצמחייה כליל.

עד כאן העובדות שנכללו בקובלנה.

3. כאמור, ביום 29.1.17 הגיש הקובל תלונה במשטרה בגין עבירות נשוא קובלנה זו, וביום 30.1.17 החליטה משטרת ישראל שלא להמשיך את הליכי החקירה בתיק והורתה על סגירת התיק מן הטעם כי "נסיבות העניין אינן

מצדיקות את המשך החקירה".

4. בד בבד עם הגשת התלונה במשטרה, הגיש הקובל בבית משפט זה (כב' הש' קרשן), בה"ט 66433-01-17, בקשה לקבלת צו למניעת הטרדה מאיימת במעמד צד אחד, כנגד הנאשם, והגם שהבקשה נדחתה במעמד זה, נקבע כי **"תשומת לב משטרת ישראל לכך שלכאורה בידי המבקש ראייה חותכת לכך שבוצעה חבלה מכוונת בצמחיו ולפיכך על המשטרה לחקור בתלונתו כנדרש וללא עיכוב"** (עמ' 1 ש' 18-19).

5. ביום 14.2.17 הגיש הקובל ערר לפרקליטות המדינה על החלטת המשטרה לסגור את התיק כנגד הנאשם, וביום 30.5.18 הודיעה מחלקת עררים בפרקליטות המדינה לב"כ הקובל כי הוחלט לפתוח את תיק החקירה והורתה למשטרה לחקור את תלונתו.

6. בדיון שנערך לפניי ביום 13.9.18, הביע הקובל נכונות לחזור בו מהקובלנה לאור נסיבות אישיות, ובכלל זה מצבו הבריאותי, מעברו לעיר אחרת וניתוק היחסים עם הנאשם, אולם כיוון שחקירת המשטרה הייתה עדיין תלויה ועומדת, ובהעדר הסכמת הנאשם לביטול הקובלנה הפלילית, שהרי חזרה מהקובלנה משמעותה זיכויי בדיון (ויכולה לחסום אפשרות של הגשת כתב אישום על ידי המשטרה במידה והיתה מחליטה לעשות כן), הוריתי על המשך ניהול המשפט עד למיצוי החקירה המשטרית.

7. ביום 16.6.19 הודיע ב"כ הקובל לבית המשפט על חזרה מאישום, בשל מצבו הבריאותי של הקובל, וביום 7.7.19 הוריתי על השהיית ההחלטה בתיק, שמשמעה זיכוי הנאשם, למשך 6 חודשים עד לתום החקירה המשטרית.

8. ביום 16.9.19 הגיש הנאשם בקשה לזיכויי בדיון ולהשתת הוצאות על הקובל וביום 1.10.19 הוריתי על הותרת ההחלטה הקודמת, מיום 7.7.19, על כנה.

9. ביום 1.1.20 הודיע ב"כ הקובל על סגירת תיק החקירה במשטרה כנגד הנאשם, ועל כן ביקש לזכות את הנאשם, תוך התנגדות להשתת הוצאות על הקובל. הוריתי על זיכויי של הנאשם בדיון. מכאן הבקשה שלפניי להורות על פיצוי הנאשם ולחייב את הקובל בהוצאות הגנתו.

טענות הנאשם

10. לטענת הנאשם, מתקיימות בענייניו שתי העילות לקבלת הוצאות בהתאם לסעיף 80 לחוק העונשין. נטען שלא היה כל יסוד להאשמה ולהגשת הקובלנה, וכי תובע סביר לא היה מגיש כתב אישום במצב דברים זה, בו הזיכויי היה צפוי מראש ובהעדר כל יכולת להוכיח פרטים מרכזיים באישום. לטענתו, אין בחומרי החקירה כל ראייה ו/או עדות הקושרת אותו לאירוע הנטען, כשהקובל אף לא הוכיח כי הצמחייה בחצרו אכן הורעלה. בחומר החקירה אין כל מידע המלמד מה טיבם של אותם חומרים כימיים נטענים, מהיכן נשפכו ובאיזה אופן. דו"ח האגרונום שצירף הקובל מצביע על צריבה זדונית בצמחייה באמצעות חומר רעיל, אולם אין בכך קביעה לעניין מקורו של החומר ומי עשה בו שימוש. בנסיבות אלה, לא בכדי בית המשפט סירב להוצאת צו למניעת הטרדה מאיימת לבקשת הקובל במעמד הצדדים, כמו גם המשטרה

שלא מצאה לנכון לבצע חקירה בעניין ולהגיש כתב אישום כנגד הנאשם.

11. לחילופין טוען הנאשם כי עניינו נכנס בגדר "נסיבות אחרות" המצדיקות פיצוי בהתאם לסעיף 80 לחוק, בהתאם לשיקול דעתו הרחב של בית המשפט. לטענתו נסיבות אלה עניינן בניהולו הכושל של הקובל את ההליך ומחדליו, גרירת ההליכים למעלה משנתיים וחצי לשווא, חזרתו של הקובל מהקובלנה בטענות המעוותות את המציאות והעובדות בפועל, וכל זאת מתוך מסע נקם והכפשות שנוקט הקובל כנגדו לאורך שנים באופן אישי.

הנאשם הפנה לפסיקה לפיה עצם העובדה שמדובר בזיכוי במסגרת קובלנה מקימה עילה לפיצוי בהתאם ל"נסיבות אחרות" (ע"פ (מחוזי תל אביב-יפו) 72031/05 **אברהם (רמי) לב נ' עו"ד נתן רסקין** (6.8.07)). נטען כי מקום בו היה בוחר הקובל לפנות למסלול אזרחי, עדיין היה צפוי לשלם הוצאות באם תביעתו הייתה נדחית וההיגיון מחייב כי בחירתו במסלול הפלילי, המכביד יותר מבחינת הנאשם, תזכה את האחרון בהוצאות בהתאם. הנאשם טוען כי מדובר בדפוס התנהגות אובססיבי מצד הקובל, ששם לו למטרה למרר את חייו, בעוד שהנאשם אדם נורמטיבי, שכיר בתחום ההיי טק, נשוי ואב לשלושה ילדים קטינים, נעדר כל עבר פלילי.

במסגרת מחדליו של הקובל, חזר בו מהקובלנה כביכול בשל מצבו הבריאותי, חרף העובדה כי יכול היה לעשות שימוש בהוראת סעיף 117(א) לחוק סדר הדין הפלילי, המאפשר גביית עדות מוקדמת. לא זו בלבד שמצבו הבריאותי של הקובל היה ידוע לבא כוחו עוד טרם הגשת הקובלנה, אלא שמהאישור הרפואי שהגיש עולה כי הוא נמצא במעקב רפואי ותחת טיפול תרופתי, כמו גם המלצה להימנעות ממצבי לחץ ומתח נפשי, אך לא עולה כל מניעה להמשך ניהול ההליך. נטען כי האירוע הרפואי מושא הבקשה הוא מיום 31.1.17, כאשר מאז התנהלו בין הצדדים שני הליכים נוספים בבית משפט השלום בראשון ובלשכת המפקח על רישום המקרקעין בפתח תקווה, בהם השתתף הקובל.

12. לעניין הוצאות ההגנה, טען הנאשם כי מדובר בהליך שנגרר למעלה משנתיים וחצי במסגרתו נאלץ לשכור שירותיו של עו"ד בסך של 17,550 ₪, נשא בהוצאות שליח וצילומים לצורך איסוף חומרי החקירה, ואף נאלץ להגיש עתירה לבית המשפט המחוזי על מנת לקבל לידיו תיעוד פניותיו של הקובל ורעייתו למוקד העירוני של עיריית כפר סבא, בשל התנגדות הקובל כי העיריה תמסור את התיעוד לידיו.

לאור כל האמור, ביקש הנאשם לפסוק לטובתו הוצאות מוגברות בשל הצורך בניהול ההליך, עוגמת הנפש שנגרמה לו, התמשכות ההליכים והשימוש לרעה מצד הקובל בהליכי משפט.

טענות הקובל

13. הקובל מכחיש כי פעל ממניעי נקם כלפי הנאשם וטוען שהנאשם הוא המצוי במסע נקמה כלפיו וכלפי רעייתו, לאחר שהנאשם הפסיד במרבית ההליכים המשפטיים שהתנהלו בין הצדדים.

כך למשל, בפסק דין שניתן על ידי המפקחת על רישום המקרקעין בפתח תקווה נקבע כי הנאשם פעל בחוסר תום לב כלפי הקובל והתנהלותו עולה כדי שימוש לרעה בזכות הקניין שלו. ערעורו של הנאשם לבית המשפט המחוזי נדחה לאחר שהובהר לו כי הוא מסתכן בהטלת הוצאות משמעותיות נגדו.

עוד נטען כי הקובל עבר אירוע מוחי סמוך למועד ביצוע העבירות נשוא הקובלנה, הוא אושפז במחלקה הניורולוגית בבית החולים, ובשל החמרה במצבו הבריאותי נאסר עליו להימצא במצבי לחץ ומתח נפשי. מצבו הבריאותי האמור אינו מאפשר לו להעיד בתיק ועל כן אינו מאפשר את המשך ניהול הקובלנה. בשל מצב בריאותי רעוע זה אף עזבו הקובל ורעייתו את ביתם ועברו להתגורר בעיר אחרת, לאור הישנות מקרים מצד הנאשם.

בכל הנוגע להוצאות המבוקשות נטען, כי נפל פגם בפן הטכני הואיל ואלו התבקשו עוד טרם סיום ההליך, בניגוד לתקנה 2 לתקנות סדר הדין הפלילי (פיצויים בשל מעצר או מאסר), תשמ"ב-1982. עוד נטען שהבקשה הוגשה ללא תצהיר בכתב, וללא טופס 25, כאמור בתקנות הפיצויים ובתקנות סדר הדין האזרחי.

14. בפן המהותי נטען כי זיכוי הנאשם אינו מהווה עילה מספקת לפסיקת פיצויים והוצאות.

לעניין עילה של העדר יסוד להאשמה, נקבע בפסיקה כי רק במקרים חריגים ישית בית המשפט הוצאות, דוגמת מקרים בהם הוכח לאחר ניהול הוכחות שלא היה יסוד לאשמה או שמדובר בזיכוי מלא או במקרה בו הוכח זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה ביותר או אי סבירות מהותית בולטת בניהול ההליך (ע"פ 4466/98 **ראמי דבש נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(3)73).

בענייננו, נטען, כלל לא נשמעו ראיות וקיים בסיס ראייתי להגשת הקובלנה הכוללת חוות דעת של שני מומחים בעלי שם - האגרונום עודד יפה, שקבע כי בוצעה פגיעה בצמחיה בצדה השמאלי של חצר הקובל הגובלת בגדר הפרדה עם החצר הנאשם, כתוצאה משפיכת חומר כימי על העצים והשיחים, מעבר לחומה, כשמתווה יד השפיכה מורגשת על העלים כמשפך הולך ונפתח; וכן, מר אבנר רוזנגרטן, מהמכון למדע פורנזי, שקבע כי צורת הנזק בצמחים מתאימה לגרימת נזק באמצעות ריסוס ופיזור הנזק בזירה מתאים למיקום מוקד גרימת הנזק ממערב לחצר הקובל, היינו חצר הנאשם. המסקנה המתבקשת מהאמור היא כי הנאשם ביצע היזק בזדון עת עמד מעבר לחומת הפרדה, מעבר לחצרו של הקובל, והתיז חומר כימי על הצמחייה הצמודה לחומה בשטח חצר הקובל.

עוד נטען כי התלונה שהגיש הקובל נגד הנאשם נסגרה למחרת היום מבלי שטענותיו נבדקו ומבלי לגבות גירסה מהנאשם, וזאת חרף הוראותיו המפורשות של בית משפט זה במסגרת הליך צו למניעת הטרדה מאיימת. גם לאחר שהקובל הגיש ערר לפרקליטות המדינה, ניתנה החלטה רק כעבור כשנה וחצי שיש להמשיך ולחקור, ואכן הנאשם נחקר במסגרת ביום 28.5.19.

15. עוד נטען שגם העילה של "נסיבות אחרות" לא מתקיימת בענייננו, משמדובר בזיכוי "טכני" בשל חזרה מהקובלנה טרם שמיעת ראיות בשל מצב בריאותי. זיכוי שכזה מקביל לבקשה למחיקת תובענה בהליך אזרחי בשלב מוקדם על ידי תובע, אשר בעניינה יפסקו הוצאות באופן מצומצם וחריג. טענות הנאשם באשר לעתירה שהגיש לקבלת חומר מערייית כפר סבא אינה ידועה כלל לקובל, שלא היה צד לה, ואשר וודאי שאין לנאשם זכות לקבל הוצאות בגין כך שעה שהיה עליו לפנות לבית המשפט בו הוגשה הקובלנה בעתירה לקבלת חומר חקירה.

לאור כל האמור, נטען כי עניינו של הנאשם אינו מקים עילה לקבלת פיצוי או הוצאות בהתאם לסעיף 80 לחוק העונשין ויש לדחות את הבקשה.

דין והכרעה

16. תכליתו של סעיף 80(א) לחוק העונשין לאזן בין ההגנה על זכויות הנאשם והצורך לפצותו בגין הפגיעה שנגרמה לו כתוצאה מניהול הליך פלילי נגדו, אשר הסתיים בזיכוי, אל מול האינטרס הציבורי שבהעמדת עבריינים לדין מבלי לייצר הרתעת-יתר בקרב רשויות החוק והאכיפה (ת"פ (שלום ראשל"צ) 72964-12-18 **שמואל פחימה נ' מדינת ישראל** (5.4.20)).

כשעסקין בקובלנה פרטית, הרי שזו **דומה** לתביעה אזרחית בין שני אנשים פרטיים, במסגרתה אך טבעי הדבר כי הצד המפסיד ישפה את הצד הזוכה על הוצאותיו (ע"פ (מחוזי תל אביב-יפו) 72031/05 **אברהם (רמי) לב נ' עו"ד נתן רסקין** (6.8.07)), ובהיותה תלויה רובה ככולה ברצון הקובל, בניגוד לתביעה בהליך פלילי הכפופה לחזקת תקינות המנהל ולדיני הראיות, קיים חשש לניצול לרעה של ההליך בדרך של הגשת קובלנות סרק, והתרופה היא סנקציה בדמות תשלום הוצאות הגנת הנאשם (עפ"א (מחוזי תל אביב-יפו) 80159/02 **דרור חטר ישי נ' אייל ארד** (25.9.07); ק"פ (שלום י-ם) 20533-07-15 **יונתן פינצ'ב נ' איי אי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ** (26.11.16)).

סעיף 80 לחוק העונשין קובע -

"80. (א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שיראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור".

הסעיף האמור קובע שתי עילות לפסיקת פיצויים במשפט פלילי. האחת, שראה בית-המשפט שלא היה יסוד להאשמה, והשנייה, שראה כי מתקיימות נסיבות אחרות המצדיקות זאת.

לא היה יסוד להאשמה

17. לעניין זה כבר נקבע בפסיקה לא אחת כי על-מנת להגיע לכלל מסקנה כי לא היה יסוד להאשמה, אין די בכך שנאשם זוכה במשפטו. אמנם זיכוי הוא תנאי מוקדם והכרחי אך אין הוא תנאי מספיק. בעילה זו יש לבחון האם הפניה לבית המשפט על בסיס התשתית הראייתית הקיימת בעת הרלוונטית הייתה סבירה ובזהירות הראויה (ע"פ 4466/98 **ראמי דבש נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(3) 73). הווה אומר, יש לבחון את הראיות בעיניו של "תובע סביר" כשעל חומר הראיות להכיל, למצער, ראיות לביסוס האישום נגד הנאשם. רק אם ימצא שמלכתחילה לא היה מקום להעמדת הנאשם לדין, או מפני שהעובדות הנתעבות אינן מהוות עבירה מבחינה משפטית, או מפני שהיה ברור מראש שחומר הראיות שבידי התביעה לא יספיק להשגת הרשעה בפלילים, בחינת "זיכוי צפוי מראש", יהיה מקום לפסוק הוצאות ופיצויים לנאשם (ע"פ 7826/96 **יוסף רייש נ' מדינת ישראל**, פ"ד נא(1) 481; ע"פ 1524/93 **בנימין מיכאלשווילי נ' מדינת ישראל**, פ"ד מח(2) 650).

18. בענייננו, התשתית הראייתית מתבססת על שתי חוות דעת מומחים. האחת, חוות דעתו של האגרונום מר עודד יפה מיום 26.3.17, מנהל מעבדה חקלאית לאבחון מחלות פגעי שדה וקרקע, שביקר בחצר הקובל ביום 26.1.17, תיעד את הנזק שנגרם לצמחיה בחצר הקובל וקבע כדלקמן:

"העצים והשיחים במקום נפגעו מחומרים כימיים שצרבו את העלים והשיחים. הפגיעה ניכרת בצד הקרוב אל החומה. על פי צורת הפגיעה בצמחים מהמרכז לצדדים ולפי מטווה (צ"ל- מתווה) היד ששפכה את החומרים, נשפכו החומרים מאחורי הצמחים מעבר לחומה. מימין ומשמאל- העצים המרוחקים אינם פגועים" (עמ' 1, ש' 4-7).

ובהמשך:

"אין נגע או מזיק שיכול לפגוע בעץ הדר, ליצי' ורד ושרך בוא (צ"ל- בו) בזמן. לכן ניתן לומר באופן חד משמעי כי התבצעה שפיכה של חומר כימי על העצים והשיחים ומטווה (צ"ל- מתווה) יד השפיכה מורגש על העלים כמשפך הולך ונפתח. על הקרקע נושרים עלים קיפולים וצרבות שמראים סימני פגיעה ובחלוף הזמן הפגיעות יראו יותר ויותר" (שם, עמ' 1 ש' 9-13).

19. חוות הדעת השנייה, מיום 14.2.17, מאת מר אבנר רוזנגרטן, אשר ביקר בחצר הקובל ביום 7.2.17. על פי חוות דעתו, בזירה ניזוקו עשרה צמחים ושני עצים בדרגות נזק שונות, ובכלל זה שיח ליצי', עץ תפוזים, עץ מקדמיה, שיחי ורדים, שיח אספרגוס, ועץ קלמנטינות. בהתייחסו לחוות דעתו של האגרונום, לפיה הצמחים נחשפו לחומר הדברה, קבע כי צורת הנזק בצמחים מתאימה לריסוס הואיל והנזק מפושת ואינו ממוקד כפי שמצופה מהשלכת חומר הדברה באופן ידני (עמ' 9 סעיף 4-5) -

"צורת פיזור הנזק בזירה מתאימה למיקום מוקד הנזק מצד מערב לזירה. מיקום הנזקים בצמחים השונים מתאים למיקום מוקד גרימת הנזק ממערב לחצר משפחת גרוס. חלק מחומר הריסוס פגע גם בעצים הנמצאים בחצר בית הספר" (שם, עמ' 9 סעיף 6).

בסיכומה של חוות הדעת נקבע כי הצמחים רוססו ממערב לחצר הבית.

20. משתי חוות הדעת האמורות ניתן לומר בברור כי קיימות ראיות של ממש לנזק שנגרם לצמחיה בחצר הקובל, שמקורו בחומרים כימיים מזיקים, וכי אלה רוססו/נשפכו על גבי הצמחיה. עם זאת, דבר בחוות הדעת לא מצביע על **זהות המבצע** שהיא הנדבך המרכזי בכתב הקובלנה.

גם האינדיקציה לכך שמדובר בצמחים הקרובים לחומת הפרדה, וכי החומרים כביכול נשפכו "מעבר לחומה", אין בהם כדי להצביע על הנאשם כמי שביצע את העבירה, מעל לספק סביר, כנדרש בפלילים. לצורך העניין, לא מן הנמנע כי החומרים נשפכו מכיוון חצרו של הנאשם **על ידי אחר**, שאינו הנאשם דווקא, או לחילופין החומרים כלל לא נשפכו מכיוון חצר הנאשם אלא מתוך חצר הקובל דווקא, על ידי מאן דהוא, לאורך כל הצד הקרוב לחומת הפרדה.

יש לומר כי הדברים נאמרו לקובל כבר במסגרת בקשתו לקבלת צו למניעת הטרדה מאיימת נגד הנאשם (ה"ט

17-01-66433) כאשר בית המשפט דחה את הבקשה מן הטעם ש"המבקש הציג ראיה לפיה חובלו הצמחים שלו. אין בכך כדי לקבוע במידה הנדרשת בהליך זה כי המשיב אחראי לכך" (עמ' 3, ש' 19-20).

יוער כי המסמך שצירף הנאשם לתשובתו לתגובת הקובל לקובל לפסיקת הוצאות, מיום 12.3.20, ממנו עולה כי הקונים של ביתו של הקובל גילו שורש עץ עבה מתחת לשיחי הוורדים בחצר הקובל ועל כן גזמו אותו אינו מעלה ואינו מוריד לעניין זה, כאשר שני המומחים תמימי דעים לגבי גרימת הנזק באמצעות חומרים כימיים שנשפכו על גבי הצמחים, ולא כתוצאה מנזק טבעי של שורשים מתחת לאדמה.

עצם קיומם של מספר תרחישים אפשריים לאירוע כבר מצביעה על כך שלא היה בראיות הנסיבתיות שבידי הקובל כדי להביא להרשעת הנאשם בפלילים.

21. במצב דברים זה, בהעדר כל ראיה ו/או עדות לזהותו של הנאשם כמי שביצע את העבירות מושא הקובלנה, מצאתי כי לא היה יסוד להאשמת הנאשם. לאור האמור, רק מן הטעם הזה לבדו, זכאי הנאשם להוצאות בגין ההליך המשפטי שננקט נגדו.

"נסיבות אחרות המצדיקות זאת"

22. עילה זו היא "עילת שסתום" עמומה וגמישה, המאפשרת שיקול דעת רחב לבית המשפט, הואיל והיא לא מתייחסת לרשימה סגורה של שיקולים (ע"פ 7826/96 רייש נ' מדינת ישראל, פ"ד נא 481(1); ע"פ (מחוזי תל אביב-יפו) 72031/05 אברהם (רמי) לב נ' עו"ד נתן רסקין (06.08.07)).

הפסיקה, יצקה תוכן לעילה זו וקבעה כי מדובר באופן עקרוני בשלוש קבוצות עיקריות של שיקולים: **האחת**, נסיבות הנוגעות להליך המשפטי עצמו; **השניה**, טיב זיכויו של הנאשם; ו**השלישית**, נסיבות אישיות של הנאשם שזוכה (ע"פ 5851/19 מדינת ישראל נ' אהוד אברג'ל (2.2.20); ע"פ 4492/01 דוד עשור נ' מדינת ישראל, פ"ד נז (3) 734).

לאלה נוספו בפסיקה מבחי משנה שעניינם טיב הזיכוי ונסיבות הקשורות בהליך, סוג העבירה וחומריתה והעונש לו הנאשם היה צפוי אלמלא זוכה, התנהגות גורמי החקירה והתביעה, והתנהגות הנאשם ונסיבותיו האישיות (ע"פ 1442/12 פלוני נ' מדינת ישראל (26.2.13); ע"פ 4466/98 ראמי דבש נ' מדינת ישראל, פ"ד נו (3) 73; ע"פ 700/00 מאיר טוויל נ' מדינת ישראל, פ"ד נו (4) 450).

23. בענייננו, מדובר בזיכוי הנאשם בשל חזרתו של הקובל מהקובלנה. ייאמר מיד כי **איני** מקבל את טענת ב"כ הקובל לפיה הטעם הבלעדי לחזרה מן הקובלנה היה מצבו הרפואי של הקובל. לא זו בלבד שמצבו הבריאותי הנטען לא הוכח, אלא שלא היה בו כדי להשליך באופן עקרוני על גורל הקובלנה: **ראשית**, האירוע המוחי הנטען התרחש סמוך לאירוע מושא הקובלנה, בינואר 2017, כשמאז בחר הקובל להמשיך בהליכים משפטיים נגד הנאשם, ובכלל זה הגיש את הקובלנה דנן, כשלושה חודשים לאחר מכן, המשיך ועמד על ניהולה אף בדיון מיום 13.9.18, כשבא כוחו הצהיר לפניי כי "**אין לקובל כל מניעה להמשיך באופן פרטי לנהל את הקובלנה נגד הנאשם**", ואף יזם וניהל הליכים נוספים אחרים נגד הנאשם דוגמת הגשת בקשה לצו למניעת הטרדה מאיימת, תביעה לצו עשהאצל המפקח על רישום

המקרקעין, ובקשה לצו למניעת מטרה בבית המשפט השלום בראשון לציון; **שנית**, אין באישורים הרפואיים כדי להוכיח אירוע מוחי שהחמיר את מצבו הבריאותי של הקובל, אלא מחלה נוירולוגית שתופעת הלוואי שלה היא פרכוסים. האישור מרופאת המשפחה מיום 28.5.18 מתייחס לכך שהקובל "**עבר אשפוז עקב התכווצויות במחלקה נוירולוגית ב-31.1.17**" ובאישור רפואי נוסף (מיום 26.12.19) נאמר שהקובל אושפז עקב מחלה נוירולוגית, מטופל תרופתית ועליו להימנע מלחץ נפשי ומתח מיותר על מנת שלא יוחמר מצבו; **שלישית**, מסיכום ביקור במרפאה הנוירולוגית מיום 7.3.19 עולה כי דווקא חל שיפור במצבו של הקובל, אשר לא סבל מאירועים נוספים של פרכוס בזמן שחלף ואף קיבל חזרה את רישיון הנהיגה שלו.

במצב דברים זה, לא זו בלבד שלא השתכנעתי כי מצבו הבריאותי של הקובל אינו מאפשר את המשך ניהול הקובלנה, אלא שממילא כאשר הוא עצמו **אינו עד ראיה** לאירוע שיוחס לנאשם, הרי שניתן היה להעיד את אשתו על הנסיבות הכוללות ועל התנהלותו הכוללת של הנאשם מול הקובל ובני משפחתו, כמפורט בקובלנה (ואכן, האשה רשומה כעדת תביעה).

24. בנסיבות אלה, בהיעדר תשתית ראייתית נאותה להגשת הקובלנה, ובהיעדר טעם של ממש לחזרה מהקובלנה, כשמדובר בחזרה מהקובלנה בחלוף כשלוש שנים מיום הגשתה, במהלך התקיימו ארבעה דיונים במעמד הצדדים, הרי שיש בכך כדי לענות על התנאי של "נסיבות אחרות" המצדיקות פיצוי הנאשם על הוצאותיו.

חישוב הוצאות הנאשם

25. הואיל ובענייננו הנאשם לא נאסר או נעצר, רשאי בית המשפט לפסוק לטובתו החזר הוצאות הגנתו. הסכום שניתן לפסוק בגין הוצאות הגנה **מוגבל** בתוספת לתקנות סדר הדין הפלילי (פיצויים בשל מעצר או מאסר), התשמ"ב-1982, וכבר נפסק כי -

"... בהסדר הקבוע בסעיף 80 לחוק העונשין ובתקנות שהותקנו מכוחו קיימת הגבלה ניכרת הן על סוג הפיצוי שישולם והן על שיעורו, ביחס לתביעת פיצויים בניזיקין. ראשית, הפיצוי מוגבל להשבת הוצאות, וכן לפיצוי המבוסס על אובדן השתכרות בתקופת המעצר או המאסר בהתאם לשכר הממוצע במשק. נאשם שזוּקָה בדין אינו זכאי אפוא לפיצוי בשל נזקים נוספים, כגון נזק בלתי ממוני בגין סבל נפשי ותחושות תסכול ובושה שנגרמו לו בעת ועקב היותו נתון מאחורי סורג ובריה על לא עוול בכפו. שנית, גובה הפיצוי כפוף לתקרה הקבועה בתקנות הפיצויים. ואולם בכל הנוגע לעצם הזכאות לפיצוי, ההסדר שבסעיף 80 רחב מתביעת פיצויים ניזיקית - שכן המבקש אינו נדרש להוכיח את יסודות עוולת הרשלנות, אלא רק את התקיימותה של אחת משתי העילות שבסעיף" (ע"פ 5695/14, סאלם עבד אלקאדר נ' מדינת ישראל (2.9.15) (בפיסקה 18).

כמובן שאין בפסיקת פיצוי לפי סעיף 80 לחוק העונשין כדי למנוע מנאשם להוסיף ולתבוע, בתביעה אזרחית, פיצוי בגין מלוא הנזקים שנגרמו לו, וזאת בהתאם לדין האזרחי הכללי.

על כן, בהתאם לתקנות 9(א) ו-9(ב) לתוספת זכאי הנאשם להחזר הוצאות כדלקמן - שכר טרחת עו"ד עבור הכנת התיק וישיבה ראשונה בבית המשפט בסך 2,294 ₪; לכל ישיבה נוספת סך של 688 ₪.

בגין אלה (כאשר הישיבה מיום 12.5.20 אינה נכללת במניין הישיבות הואיל ואז כבר חזר בו הקובל מהקובלנה וניתנה הכרעת דין מזכה), זכאי הנאשם להחזר הוצאות בסך 4,358 ₪.

יצוין כי ביום 14.5.20 הגיש הנאשם לבית המשפט את הסכם שכר הטרחה שנחתם עם עורך דינו, כמו גם את העתקי הקבלות וחשבוניות המס ששולמו עבור שכר הטרחה בפועל, בשיעור של 17,550 ₪, כך שהחזר ההוצאות הקבוע בתקנות מגיע כדי רבע מהסכום ששילם הנאשם לעורך דינו.

על כן, נוכח הנסיבות המפורטות לעיל, ובהתאם לתקנה 9(ב) לתקנות הפיצויים, מצאתי שיש לפסוק לנאשם סכום גבוה בשיעור של 50% מזה הנקוב בתוספת.

[יוער כי "פרשת התביעה" אליה מתייחס הסכם שכר הטרחה משמעו, לענייננו, כל הליכי המשפט עד לפרשת ההגנה, אשר הוחרגה במפורש בהסכם. בענייננו התקיימו ארבעה דיונים בבית המשפט (כולל דיון נוסף בנוגע לבקשה דן, לאחר זיכוי הנאשם), הוגשו בקשות רבות, ניתנה תשובה מפורטת לכתב האישום וכיוצא באלה, ועל כל אלה נגבה שכר הטרחה. לו היתה הפרשנות הנכונה להסכם שכר הטרחה כפי שפירשה ב"כ הקובל בתגובתו מיום 18.5.20, כי אז אמור היה ההסכם להחריג את הליך ההוכחות **כולו**, היינו החל משמיעת עדים במסגרת פרשת התביעה וכלה בעדי ההגנה. ולא כך נאמר בו].

הנאשם הגיש קבלות בעד הוצאות צילומי חומרי החקירה ומשלוח, בהתאם לתוספת לתקנה 9(א) לתקנות (נספח ד' לבקשה), ואולם על פי אותן חשבוניות הגורם המשלם בפועל היה **בא כוחו** של הנאשם ועל כן, **אין** מדובר בהוצאות שהוציא הנאשם בפועל בגין זכאי להחזר בהתאם לתקנה 9(א) לתוספת. כך גם בנוגע להחזר הוצאות עבור עתירה שהגיש הנאשם נגד עיריית כפר סבא, במסגרת עת"מ 29287-12-17, בבית משפט מחוזי מרכז (נספח ה' לבקשה), לצורך קבלת תיעוד פניות למוקד העירוני, כאשר בהחלטתו של בית המשפט שם צוין כי "**האגרה תוחזר בהתאם לתקנות**" (עמ' 2, ש' 15).

26. לאור כל האמור, אני מחייב את הקובל לשלם לנאשם הוצאות הגנתו, כדלקמן -

א. לימוד התיק, עבודת הכנה וישיבה ראשונה - 2,294 ₪; בתוספת 50% - 3,441 ₪.

ב. שלוש ישיבות נוספות - 2,064 ₪; בתוספת 50% - 3,096 ₪.

סה"כ 7,648 ₪ (סכום זה כולל מע"מ) - הכל בתוך 45 יום.

המזכירות תשלח ההחלטה לב"כ הצדדים.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, ג' סיוון תש"פ, 26 מאי 2020, בהעדר
הצדדים.